

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Impăcarea

în biserica ortodoxă română din Regat.

Impăcarea e dată de Dumnezeu, căci zice-se: „Fericiți sunt cei făcători de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema“.

Ne-am bucurat și trebuie să se bucure tot Românul ortodox de prețutindenea, văzând că un conflict ivit între unul din membrii sfântului sinod și majoritatea ceealaltă s'a terminat prin o împăcare. Căci era ceva penibil să vezi, cum un arhieru, poate de bună credință, vrea să-și salveze convingerea sa prin punerea sub anatema a celorlalți membri ai sinodului. Acela care prin rangul său ierarhic nu era supremul în această corporație bisericească, credea că are dreptul de a pune sub anatema un întreg sinod. Las' că acest mijloc de presiune, în secolul civilizației nu mi se pare cel mai potrivit, dar a te pune și a anatemisa pe colegii tăi și chiar superiorii tăi e un fapt, cel puțin nu de bun gust.

Să zicem, că avea dreptul să o facă, și totuși e mare întrebare, dacă se cădea să o facă acum și încă în forma indeplinită. Căci nu era exclusă posibilitatea, ca majoritatea sinodului să se pună pe punctul de vedere, că unul, care nu ne socotește demni de a sta alături de el, nu are loc între noi. Și apoi am vrea noi să știm, dacă nu se găsea și un canon între cele multe, cu care prea ușor puteai să-l dai afară peste granițele bisericii, ale cărei interese se crede în drept a le apăra.

Dar s'a adevărit și aici proverbul nemțesc: „Der Gescheidte giebt nach“. Înțeleptul e cel dintâiu, care se dă la bună învoeală, căci e greu să scoți peatra din lac, odată aruncată fiind de oare cine.

Nu avem dreptul să ne amestecăm în daraverile fraților, pe cari ei mai bine le vor cunoaște și ei

vor și ști să le aplaneze; dar avem datorința să urmărim cu bucurie desfășurarea în bine a lucrurilor lor, căci ele și spre folosul nostru vor fi.

Ca unul, care peste un deceniu am propus dreptul canonic la seminarul „Andreian“, deși nu mă socot de specialist în materie, îmi iau voe a-mi spune și eu părerea, isvorată din convingere, ca astfel să se cunoască și glasul nostru, al celor ce ne bucurăm de o frumoasă constituție bisericească, moștenită dela marele Andreiu.

Premiit dela început, că sunt un adversar al tuturor tendențelor de a subjugă biserica statului. În contra acestor tendențe s'a luptat Șaguna, și în contra lor ne luptăm și noi, pe lângă toată apărarea ce ni-o dă legea votată și sancționată: *Statutul organic*.

Amestecul statului în daraverile bisericești e inadmisibil și e chiar în detrimentul statului, căci biserica prin opera, ce o îndeplinește, aduce servicii incalculabile statului.

E cert pentru ori ce cunosător al organizației bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria, că toată alcătuirea ei e de așa, încât tinde să apere interesele bisericii și ale neamului românesc din această patrie, contra ingerențelor statului, și dacă cu toate acestea nu e de tot scutită, vina nu e a legistului, ci aiurea trebuie căutat.

S'a zis și se zice mereu din parte străină, ba chiar și de câtră unii de ai noștri, că legea „statutul organic“ ar fi o imitație după a Sașilor.

Adevăr în această afirmație nu-mai atâta poate fi, că principiul sinodalității pe care-l avem noi, îl au și Sașii, altcum e diferență mare. Adevăratul adevăr însă se resumă în următoarele: Toată constituția noastră bisericească e bazată pe cuvintele Mântuitorului: „Unde sunt doi sau trei adunați întru numele meu, acolo sunt și eu“; apoi: „Dacă greșește ție fratele tău, îndreaptă-l

între tine și între el; și dacă nu te va asculta, ia cu tine încă pe unul sau pe doi, și așa îndreaptă-l pe el; și dacă nu va asculta nici de acestia, atunci spune bisericii“. (Mateiu Cap XVIII. v. 15).

Un alt razim sunt faptele apostolilor, din practica cărora se vede, că erau totdeauna la olaltă, când făceau alegeri sau decideau lucruri importante. Așa înlocuirea vânzătorului Iuda, cum și alegerea celor șapte diaconi, nu o au săvârșit apostolii singuri, „ci cu întervenirea bătrânilor, ca să nu vateame acea legătură, care este între ei și popor“. (Dreptul canonic de Șaguna p. 88) Apostolii, cari petrecuseră cu Mântuitorul Cristos, de bună seamă că au lucrat în spiritul învățăturii lui, pe care erau în măsură mai deplină să o cunoască, decât următorii Apostolilor.

O dovadă foarte frumoasă ne dă Apostolul Pavel, când zice: „Trupul nu este un mădular, ci mai multe; că de ar zice piciorul, că nu sunt mână și nu sunt din trup, au doară pentru aceasta nu este din trup? Și de ar zice urechia, că nu sunt ochiu și nu sunt din trup, au doară pentru aceasta nu este din trup? Că de ar fi tot trupul ochiu, unde ar fi auzul? Și de ar fi tot trupul auz, unde ar fi mirosul?“

Însă Dumnezeu au pus măduările în trup, așa dupăcum au vrut; că de ar fi toate un mădular, unde ar fi trupul? Iar acum cu adevărat sunt multe mădule, însă un trup, și ochiul nu poate zice mâinei: n'am lipsă de tine, sau capul picioarelor: n'am lipsă de ochi, ci cu mult mai vârtos măduările trupului care se socotesc a fi mai slabe, sunt mai de lipsă... ca să nu fie desbinare în trup, ci să se grijească măduările între sine, unul de altul; iar voi sunteți trupul lui Cristos și măduări fiecare după partea sa“.

În aceste cuvinte e exprimat cât se poate de clar principiul con-

stituțional al bisericii, cum l-au înțeles Șaguna și cei mai aproape de el.

Așadar organizația bisericii primitive creștine a fost constituțională; mai târziu adevărat găsim, că era când constituțională, când absolută, mai ales în timpuri de neliniște, provocată prin răsmirița vremilor. La atari prilejuri nu era cu puțință adunarea în soboare și luarea de hotărâri prin cooperarea mulțimei, ci iute și de grabă se luau de cei mai mari dispozițiile crezute de bune și folositoare. Nici nu era nimeni, căruia să-i fi dat prin gând a face vre-o excepție contra unei astfel de abateri dela constituirea sinodală.

Cel ce cetește, dar mai vârtos studiază dreptul canonic al lui Șaguna, cum și alte scrieri ale sale, cari taie în materia de față, va vedea străduința ce și-o pune a dovedi, cumcă biserica primă creștină a avut o organizație constituțională, și nu absolutistică.

Din întreagă scrierea și lucrarea sa transpiră duhul progresului. El tinde să așeze biserica sa pe temelii sigure, ca să poată suporta lupta pentru existență în concurența cu alte biserici, și mai ales în conformitate cu spiritul timpului. Și a și reușit pe deplin cu intențiile sale, căci a creat o biserică în spirit modern, fără însă de a altera cătuși de puțin bazele genuine ale bisericii primordiale.

Răposatul profesor I. Popescu, fost titularul dreptului canonic de pe timpul lui Șaguna și până la moarte, a accentuat totdeauna, că organizația noastră e canonică și emanată din spiritul bisericii, în conformitate cu intențiile M. Cristos, întemeietorul bisericii creștine, și în congruență cu practica Apostolilor, deci e constituțională, căci sinodală era și alcătuirea bisericii primitive. Cei ce altfel afirmă, sunt induși în eroare, sau prin neștiință, sau din rea credință.

FOIȘOARĂ.

Protocolul

consistorului diecesei gr. ort. rom. transilvane din anul 1804.

Căutând după date pentru monografia parohiei din comuna mea natală Magosgea, protopresbiteratul Dej, redacția ziarului „Tel. Rom.“ a binevoit a-mi pune la dispoziție protocolul consistorial din anul 1804, dar n'am aflat nimic în el, ce m'ar fi interesat în scopul amintit.

Răsfoindu-l însă mi-am făcut câteva notițe reșete de interes mai general din el, de altă natură, și îndemnat de valorosul istoric Dr. I. Lupaș le dau publicității în cele următoare. Regret însă, că din cauza lipsei de timp n'am apucat a-mi face notițe și din conclusele ședințelor dela 20 Noemvrie până la finea anului.

Protocolul e scris pe fractură cu litere cizile, foarte frumoase și legibile, întreg pare de aceeași mână și formează un volum în folio mare, circa de 10 centm. de gros nepăgănat. Actele se reproduc mai întregi. Marginile dela mai multe foi dela sfârșit sunt deteriorate de umezală, iar foile cu conclusele 511—549 și dela 1218 până în capăt lipsesc. Cu totul cuprinde în sine conclusele 1—1218, luate în ședințele începute la 3 Ianuarie și terminate

la 31 Decemvrie. Excepțiune ședințele în cari s'au luat conclusele cari lipsesc, sunt cunoscute din el 92 ședințe.

Din aceste ședințe au fost prezidate de vicarul Ioan Popovici, protopop în Hondol, 35, de Ilie Popovici, protopop în Sibiu 55 și de Ioan Popovici, protopop în Corbi 2.

Notar a fost Aaron Budai la 77, cancelistul Ioan Rus la 9 și un nenumit la 6 ședințe.

Asesori consistoriali au fost: numitul Ilie Popovici, protopop în Sibiu, care pe lângă ședințele la cari a prezidat a mai luat parte la 30 ședințe; numitul Ioan Popovici, protopop în Corbi, care pe lângă ședințele la cari a prezidat a mai luat parte la 5 ședințe, apoi Nicolae Huțovici, protopopul Hunedoarei, care a luat parte la 1 ședință; Bucur Bobeș, paroh în Măierii-Sibiului (Iosefstadt), care a luat parte la 83 ședințe; Ioan Popovici, paroh în Rășinari, care a luat parte la 68 ședințe și Stefan Marc, paroh în Săliște, care a luat parte la 42 ședințe.

Singuraticile protocoale ori cele de pe o lună întreagă poartă titlul, d. e. Protocolul Sesi consistorialești dela 3 Ianuarie anul 1804 ținute, ori: Protocolul Sesiilor prin consistoriumul neunit din Mare Principatul Ardealului sub curgerea Mensis Februariei 1804 ținute, și sunt subscrise numai la finea lunilor, de vica-

rul Ioan Popovici, respective de președintele ad hoc protopopul Ilie Popovici și de notarul Aaron Budai.

Protocelele de pe o lună se prezentau în luna următoarea guvernului spre vidimare.

În ședința dela 10 Ianuarie vicarul Ioan Popovici, protopopul Hondolului face cunoscut consistorului, că fiindu-i protopopiatul departe dela Sibiu, pentruca să poată conduce afacerile consistorului cu învoirea preoților din tract a pus de vice-protopop, pe Mihail Crainic din Balșa. Avea însă și capelan pe Ioan Părăian. Iar în ședința dela 16 Octomvrie cere să i se dea „provicareș“ cu salar de 400 fl. din taxa sidoxială.

Ce salar a avut el însă, nu este arătat, tot așa nu este cunoscut nici salarul notarului. Notarul însă va fi avut mult de lucru, căci a avut și ajutor pe lângă sine. Astfel de ajutor a avut pe diecii George Bobeș, care pentru serviciul acesta drept recunoștință a fost făcut capelan lângă tată-său, și pe Nic. Olariu, care însă s'a retras, căci n'a avut nădejde de vre-o recunoștință. Astfel de ajutor s'a imbiat apoi pe sine Nic. Popovici, feciorul protopopului Corbilor și ginerele protopopului Hunedoarei, care se roagă a fi primit ca „honorarius v. notares“, dar i s'a răspuns, că fiind el „legat lângă cancelaria înălțatului tesaurariat“ să se declare

câte ore ar putea fi la zi în cancelaria consistorială. Se vede însă, că n'a fost primit, căci mai târziu se primește de practicanț în cancelaria consistorială Teodor Blajovici, căruia notarul i-a plătit până acum câte 3 or. de coală pentru scrierea protocoalelor.

Despre vre-un salar al asesoriilor consistoriali însă nu se face amintire.

Iar pentru expedarea scrisorilor prin poștă și spese de cancelarie guvernul asemnează pe an 100 fl. din fondul sidoxiei, având consistorul a da seamă despre întrebuințarea lor.

Prin conlusalul 166 consistorul provoacă pe directorul școalelor R. Tempea să plătească datoria de 166 fl. 2 or. pentru speșele ce le-a făcut „la masa repausului episcop Adamovici“. Mai târziu Radu Tempea raportează consistorului, că mergând în visitația școalelor a lăsat în locul său pentru direcția școlii candidaților de preoție pe frate-său Nic. Tempea descălul normalicesc din Iosefstadt (concl. 1002). După direcția școalelor se vede că a umblat și admin. protopr. din Brașov, George Haineș, căci cere să fie numit în locul lui Radu Tempea, cu care se ceartă.

Sunt apoi număroase conclusele referitoare la instituirea de preoți, din cari se vede a fi fost praxa următoare: Cel ce voia să se facă preot mai întâiu trebuia să-și câștige atestat dela directorul școa-

După cât reiese din spiritul statutului organic, afacerile bisericești le putem grupa în trei, și anume a) *afaceri pur spirituale*, b) *afaceri meșteșugărești spirituale* și c) *afaceri materiale*. Afacerile pur spirituale sunt rezervate arhierilor, cari au să le rezolve în așa numitul sinod arhieresc. Afacerile meșteșugărești spirituale, aparțin senatului școlar bisericesc, iar afacerile materiale se desbat prin senatul episcopesc.

Aceste sunt cele trei foruri executive și justițiale ale bisericii noastre, căci sinoadele sunt foruri electiv, controlative și legislative, iar execuția legilor o au consistoriile, comitetele parohiale și protopresbiterale, scaunul protopresbiterial.

Organizația noastră bisericească e bine determinată și lămurită pentru cel ce o înțelege și e într-o conformitate cu spiritul bisericii creștine dela întemeiere.

Nu e locul aci de a intra în o dovedire amănunțită, căci scopul nostru este de a prezenta în o lumină clară constituția bisericii noastre, ca să se vadă mai lămurit, întrucât cea mai nouă reformă a clerului din România se apropie de a noastră, are ceva din mirosul constituționalismului nostru, ori e de tot străină, căci părțile sunt împărțite.

Dela început susțin, că lărgirea dreptului de a participa și clerul inferior la afacerile bisericii dimpreună cu clerul superior, la tot cazul e o tendință spre progres.

Dacă deschidem compendul de dreptul canonic de Andrei baron de Șaguna, Sibiu, 1868 pg. 129 aflăm la §. 164: despre potestatea judecătorească a episcopului. Aici vorbind de potestatea legării și deslegării păcatelor, cari i se cuvine în urma puterii sale sacramentale, îi recunoaște și o potestate judecătorească (Can. 41 apostolesc). Despre aceasta se exprimă: „Episcopul eșercitează această potestate cu consiliul (Sinedrion, Consistoriu) presbiterilor săi eparhiali, spre care scop trebuie să aibă un corp judiciar constituit din cei mai inteligenți și eșemplari membri ai clerului”.

În veacurile prime creștine episcopii eșercitau potestatea lor judiciară în conșlegere cu clerul lor. Părinții sinodului al IV-lea ecumenic au legiuat prin canonul al 9-lea: „că dacă vre-un cleric are judecată cu alt cleric (can. 27 ap. și can. 9 I.—II.) să nu părăsească pe episcopul său, nici să alerge la judecatori lumești, ci mai întâiu de episcopul său să se cerceteze cauza, sau

cu voia episcopului de cătră aceia, pe cari amândouă părțile prigonitoare și-au ales, ca să le facă judecată”. Părinții dela sinodul local cartagen prin canonul 28-lea prescriu: „că dacă se vor părăsi presbiteri, atunci episcopul respectiv cu alți șapte episcopi, pe cari îi vor cere părții, iar dacă se vor părăsi diaconi, atunci episcopul respectiv cu alți trei episcopi invitați, pe cari părții îi vor alege, să cerceteze cauza, însă cauzele celorlalți clerici singur episcopul locului le va cerceta și încheia”.

Canonul acesta cartagenean nu mai este în us, de oarece era prea greu să aduni 7 apoi 3 episcopi spre a aplană controversele dintre clericii inferiori, dar a rămas practica celor dintăiu trei veacuri creștine, cum și canonul 9 al sinodului ecumenic al IV-lea, în tenoarea căruia: „Episcopul judecă cauzele bisericești din eparhia sa cu consistorul său, constătător din membrii cei mai aleși ai clerului, însă dacă părțile prigonitoare vor cere, ca să se judece de judecatori aleși, atunci episcopul e dator a încuviința astfel de cerere în sensul canoanelor sus pomenite”.

Am înșirât cu graba ceea ce am crezut, că ar fi spre justificarea canonică a legii celei mai noue bisericești, lucrată de ministrul Spiru Haret și trecută prin corpurile legiuitoare cu concursul arhierilor și cooperarea lor. Legea, cum se vede nu e anticanonică. Că vor fi lacune în ea, se poate, căci nu există legislator, care să poată prevedea toate casurile posibile.

Dr. Petru Șpan.

„Ungaria, naționalitățile și străinătatea”.

(Fine).

Dar și mai alarmant este oșzul eminentului și de toții respectatului poet român Octavian Goga. Dânsul a fost proprietarul revistei săptămânale „Țara Noastră”, ce apărea în Sibiu până a nu fi sistată. Pentru nouă articole publicate în revistă, s'a pornit cercetarea și rectorul responsabil Marou a primit răspunderea. Într'aceste însă redactorul a murit și acum, fără ca Octavian Goga să fi fost chemat la judecatorie, fără să fi fost avizat măcar că este sau va fi cercetare împotriva lui, l-au arestat în Budapesta la băile Lucaci (sub pretextul unei călătorii proiectate în străinătate) și l-au condus cu asistentă polițială la Cluj. Că ce fel de om și de ce calibru este acest Goga, pentru asta e caracteristic, că curtea cu jurați ultra șovinistă din Cluj l-a achitat în două rânduri de subit acuza delictului de presă, și că acest nemernic trădător de patrie a tradus în românește cu neasămănat succes „Tragedia omului” a lui Ma-

dăch. care tocmai acum e sub tipar. Omul nu știe oare contra prostiei acestei pervertiri a dreptului, ori contra acestei tiranii brutale să se indigneze mai mult. Dar una știa, că pe lângă o asemenea pălmuire a libertății individuale și a umanismului internațional o mie de Apponyi vor declama zadarnic de libertate și cultură maghiară.

Salvarea prestigiului internațional al Ungariei are un singur mijloc: a descoperi și a expune oprobriului public în fața străinătății această gospodărie hoțască egrarfeudală, care dă naștere acestui regim rușinos, și a organiza aici acasă democrația maghiară, care unește toate raționalitățile țării în drepturile comune”.

Revista „Huszadik Század” va continua și în viitor fără preget și fără ficiă această muncă, neținând seamă de orgiile naționalismului îngust sau cumpărat. Sunt o mulțime de semne, cari ne justifică, că acțiunea de până acum n'a fost lipsită de rezultat: democrația maghiară s'a mișcat, s'a trezit din împietrirea conștiinței și cel mai mare partid al țării strigă astăzi: peccavi. În străinătate încă se înmulțesc acei, cari ne judecă limpede și drept. Acum mai pe urmă Hermann Bahr, o fo-doaă a culturii austriace, scrie următoarele în numărul din Decembrie 1909, al revistei „März”, despre ediția franceză a revistei „Huszadik Század”:

„Patrioții noștri (austriaci) vor să porceadă altfel cu maghiarii. Anume ei își dau silința să ațâțe celelalte națiuni împotriva națiunii maghiare dominante. Aceste sunt lipsite de drept. E drept că nu după lege, care îi asigură ori și cărei națiuni limba, școalele, dreptul de intronire și partea cuvenită în administrație; de bărbății mari ai renașterii ungare, de Kossuth, Wesselényi, Deák, Eötvös, Széchenyi a stat departe ideea maghiarizării, dar sunt lipsite de drept în realitate, fiindcă clasa dominantă nu se mai ține de lege, pentru dansa lucrul cel mai de căpetenie e să-și susție oșmenii ei, pentru asta îi trebuie administrația: în fiecare loc bun încapă câte un gentry. Și pentruca această ilegalitate s'o justifice într'un fel oarecare, a inventat pericolul naționalităților. Această clasă are lipsă de un dușman austriac, pentruca celelalte clase ale națiunii cari merg înainte, să fie înfricate și prin frică ținute în frâu. Acum vin patrioții noștri și le țin partea naționalităților apăsate de maghiari.

Care este rezultatul? Servesce prin asta interesele marilor proprietari ungari: Vedeti, vor zice ei, dușmanul austriac începe să facă tovarășie cu dușmanul nostru intern. Acum e vorba de onoarea și de libertatea noastră națională!

A susținea această statornică stare de război: este cel mai mare interes al clasei de mari proprietari unguri; numai astfel mai sunt în stare să se apere vremelnic împotriva claselor, cari au deschis focul la ei acasă. Ceeace se numește de comun șovinism, este deopotrivă de străin de mentalitatea maghiarului ca și de întregă istoria lui.

A fost cultivat însă în mod artificial dela Tisza Kálmán încoace, care a înțeles cel dintăi, că marii proprietari și-au pierdut domnia, dacă națiunea ar ajunge la o clipă de liniște măcar și n'ar mai crede că din toate părțile este amenințată de dușmani. A-l întâi zănie în această credință a lui: este veșnicul gând al marilor proprietari. Și nime nu le dă mai multă mână de ajutor în aceasta privință, ca patrioții noștri.

Monarhia are lipsă de o Ungarie puternică, care e gata să pășească cu Austria la o politică de înțelegere. Clasa marilor proprietari, împiedică aceasta. Națiunea maghiară are lipsă de burghezime, de intelectuali și de muncitori organizați. Clasa marilor proprietari împiedică aceasta. Celelalte neamuri din Ungaria: germanii, slovacii, românii, rutenii, croații, sârbii, cer dreptul de a-și cultiva naționalitatea. Clasa marilor proprietari împiedică aceasta. Toți deci: dinastia, monarhia, Austria, poporul maghiar și celelalte naționalități ale statului ungar, au aceeași necesitate: prăbușirea marilor proprietari și democratizarea Ungariei. Dar clasa mică a marilor proprietari este în stare să împiedice aceea ce lipsește tuturor. Și va fi în stare și aici și dincolo, până ce cu toții ascultăm de frazele rătăcitorilor naționaliste și nu de trebuințele noastre”.

Sunt mari cuvinte, cuvinte istorice: vrednice de intuiția delicatului poet și estet. Aceasta nu mai este utopie. Ca un răspuns răsună glasul noului Petőfi al Ungariei:

Din mii de doruri amorigite
De ce nu se încheagă o voință tare?
Doar durerea maghiară, valahă și slavă
Rămâne pe veci aceeași durere.

Dunărea și Oltul au acelaș glas.
Un glas domol de suspin mortuar,
În patria lui Arpád e vai de acela,
Care nu e domn și nu e mizerabil.

Când vom da mâna noi odată?
Când vom striga odat' cu toții
Noi cei apăsați, noi cei înfrânți,
Maghiari și nemaghiari?

Oficială.

1. Preoții să îngrijească a se solvi fără întârziere:

a) taxa comunelor la fondul de pensie.

b) premiile de asigurare în contra focului.

c) discul metropolitan la oficiile popoști.

2. Contractele de asigurare se fac totdeauna în 2 exemplare, din care unul — după aprobare — ses-titue pentru arhivul parohiei.

3. Asemenea să-și achite și preoții taxele personale la fondul de pensii, căci pentru taxele nesol-vite la timp se calculează interese.

Din Turda.

Acțiuni de binefacere și cultură.

— 2 Februarie n.

Nașterea Dlui a adus multă bucurie în lume, atât celor mari cât și celor mici.

Zilele aceste de sărbători, oamenii de bine le folosesc pentru binefaceri, dăruind copiii săraci cu fel și fel de lucruri frumoase și folositoare, dar mai ales cu vestimente.

Așa și conducătorii noștri din Turda, în anul acesta ca și în alți ani, n'au în-trelăsat nimic pentruca de o parte să poată ajuta copiii săraci, de altă parte să eleveze sufletele credincioșilor. Pentru acest scop s'au făcut colecte din inițiativa dlui protopop Iovian Mureșianu, adunându-se peste 100 cor., dela inteligență și popor, din care sumă s'au cumpărat haine pentru copiii săraci, și în ajunul Nașterii Dlui s'au împărțit între copii așa, că fiecare a primit ceva dar.

Colectele au fost făcute printre popor de 2 coriști, earla intelectuali de inv. Ioan Biji și de un fruntaș al bisericii.

Sărbarea pomului de Crăciun, la care au luat parte afară de copii, o parte din inteligență și un număr mare de popor, s'a ținut în școală și a fost deschisă de dl protopop Iovian Mureșianu prin o vor-bire frumoasă, arătându-ne în ea înșă-mnătatea sărbătorii Nașterii Dlui și a darurilor de Crăciun, apoi băieții de școală au cântat o colindă, după care a urmat frumoasa colindă „La nunta din Cana Galileii”, cântată de corul bisericii.

A urmat împărțirea darurilor: rocuri, pantaloni, păpuși, năcrămi și rochi, cumpărate din colectă și împărțite prin dna protopopeasă.

Au mai cântat băieții, apoi corul unele din frumoasele noastre colinzi, ca încheiere a sărbării.

Seara, corul bisericii, compus din 40 membri a făcut obişnuitele colinde pela inteligență, făcând și un venit de peste 40 cor. Străinii se ținneau lanț după coriști, ca să-i audă cântând.

Corul ezeută liturgia de G. Dima, făcând bună impresie asupra poporului, care tot mai mult cercetează sfânta biserică, și sunt mândri că ai lor cântă așa de frumos.

În 10/23 Ianuarie oșrul bisericii, sub conducerea inv. Ioan Biji a dat un concert în hotelul „Elisabeta”, la care a luat parte mai ales popor și puțină inteligență. O parte din inteligență s'a reținut având în vedere petrecerea meseriașilor.

Cântările din program au fost foarte bine executate și au fost viu aplaudate, dar mai ales „Moșul la drum” a lui I. Vidu a fost bizată și draguța „Hațegana”, de T. Popoviciu, care a fost repetată de mai multe ori.

După concert a urmat jocul, pentru inteligență în hotelul „Elisabeta”, iar pentru coriști și popor în școală.

La miezul nopții a fost cină comună, unde corul iarăși a delectat cu cântări frumoase publicul, între cari și străini, cari admirau desteritatea în cântări a țărănilor noștri.

Ca și la orice ocaziuni de aceste, nici aici n'au lipsit toastele.

Poporul și tineretul fără deosebire de confesiune a participat cu vie plăcere atât la concert, cât și la petrecere, care a durat în cea mai perfectă ordine până în zori de ziuă, fiindu-se cu rezultat moral și material satisfăcător.

lelor, că a făcut examen cu succes înaintea consistorului despre cunoștințele necesare bisericești (cursul preoțesc era de 6 săptămâni), apoi trebuia să-și câștige atestat dela obștea unde voia să se facă preot, atestatul din urmă îl prezenta var-meghiei spre întărire, cu ambe atestatele se prezenta apoi la consistor, care trebuia să-i dea al treilea atestat, că-l primește spre preoție. Având toate documentele acestea în ordine se prezenta din nou la comitat, care îi da pașaport spre a putea merge la episcopul concernent la Timișoara la hirotonire. Fiind hirotonit, episcopul raporta consistorului că l-a hirotonit, consistorul da mandat protopopului să-l introducă în parohie, iar protopopul raporta consistorului că l-a introdus și consistorul raporta varmeghiei și guvernului, că respectivul e preot în ordine.

Începând dela 13 Nov. 1803 până la 22 Sept. 1804 episcopul Paul Avacumovici dela Arad trimite consistorului 12 rapoarte despre hirotoniri de preoți. Iată și numele acelor preoți și comunele, pentru cari au fost hirotoniți: Petru Mermezan dela Mărtinești, Ispas Baba dela Romos, Bucur Petcu dela Șercaia, Avram Popovici dela N. Barciz, Daniil Popovici dela Diag, Grigore Tolan dela Seplac și Ioan Popovici dela Veld, George Căstea dela Magina, Arsenie Trifon dela Bechin-dorf și George Popovici dela Benin, Ioan Costan din Lueri și Ioan Pop dela Hold-bay, Simion Bar dela Ola Kocsárd, Ioan Cosma dela Kis Oklos, Silvestru Iuga dela

Magyar-Lăpuș, Ioan Popovici dela Sas-salma și Ioan Popovici dela Mag, Toma Taflan dela Măndra, Zaharie Cieș dela Covaci, Nicolae Popovici dela Zagon și Ioan Jude dela Ola-Vidaout, Ioan Florea dela Rod, Ioan Ciungariu dela Decea, Mateiu Popovici dela Kebeł-Szent-Ivan, Andrei Mateș dela Kis-Doboka și Ilie Todea dela Maros Kopand, Petru Chețan dela Also-Bojan, Anghel Drăgan dela Băița și T. Aigea dela Bohalt, Ioan Balas dela Hodșfalva, Andrei George dela Balintfalva și Florian Popovici dela Ola-Sola, Moise Popa dela Pocolvălece, Iosif Baca dela Vulcezi, Ioan Popovici dela Ohaba, S.m. Hetea dela Mărișel și Damian Bucea dela Agostonfalva, Todor Nichita dela Căpâlna și Ioan Neagoe dela Voila, Iosif Popovici dela Hărtăgani și Nic. Rozor dela Belgrad.

Deci în decurs de 11 luni au fost hirotoniți 41 preoți. Dar de unde provin atâtea hirotoniri în decurs de aproape numai un an? Aceasta provine de acolo, că pe atunci aveam cu mult mai multe parohii, decât pe timpul episcopului Moga, cu toată vacanța scaunului episcopesc de 8 ani și cu toate că doi preoți se încuviința numai în parohiile în cari erau mai mult de 250 familii (ord. crăesc din 3 Sept. 1783 nr. cărții 1516 și a guvern. 7879). Apoi mai erau și o mulțime de preoți depuși cei mai mulți din cauza „nuirei”, cari înău trebuiau înlocuiți cu alții, astfel de preoți ar fi fost numai în protopopiatul Turzii 25

(Va urma).

Țin să relevăm mai ales succesul moral, căci prin prestațiunile corului poporului tot mai mult se însuflețește pentru biserică și școală.

Acesta este de dorit să se continue — și cred că se va și continua câtă vreme vom avea conducători zeloși, căci până când vor fi de acestia atât biserica, cât și instituțiile noastre culturale vor înflori.

Un participant.

Din Săcele.

— O petrecere frumoasă în Satulung. —

Una dintre cele mai reușite și interesante petreceri, cari s-au aranjat de „Sfințele Sărbători” în Săcele a fost, fără îndoială, petrecerea de Duminică 3/16 Ianuarie a. c. aranjată de inv. dir. Vasile Ivan cu elevii săi, în localul școlii din Satulung, în beneficiul școlii, ca și de alte dați.

Rostul acestei frumoase producțiuni a fost bine înțeles de inteligență, fruntași, membrii comitetului parohial și de poporul din loc, care s'a prezentat în număr destul de mare, ca să vadă pe drăgălașii elevi, cu câtă destoinicie și punctualitate își achită rolurile bine distribuite de zelosul lor învățător.

S'a executat următorul program bine și cu pricepere ales:

1. „Colindă”, cor. 2. „Rugăciunea pruncului”, declamare. 3. „Dzeul nostru”, cor. 4. „Graiul pământesc” declamare. 5. „Eu mă dau, codrul rămâne” cor. 6. „In împărăția adevărului”, piesă teatrală. 7. „Luna Mai”, cor.

Esecutarea corectă a programului precum și furtunoasele salve de aplauze storce din partea publicului asistent, arătau destul de evident, că inv. dir. Vasile Ivan se bucură de simpatia și încrederea poporului satulungean, care va ști să-i mulțamească pentru munca și priceperea depusă întru instruirea elevilor.

Merită a fi amintită piesa teatrală „In împărăția adevărului”, în care ni se prezintă personificarea „Datorinței”, „Adevărului”, „Minciunii” și a „Lenei”, ca influințe asupra sufletului omenesc având ca rezultat final triumful Adevărului și Datorinței asupra Minciunii și a Lenei.

Apoi cântarea „Dzeul nostru” a atins în mod plăcut inimile multimei, infiltrând în ele încrederea în „Părintele ceresc”, care între împrejurările vitrege de astăzi: „n'o să uite pe român poporul său”...

Reproduce apoi câteva cuvinte din „Rugăciunea pruncului”:

„In mine pune sfânta dreptate
Și adevărul pe buza mea
Și'n al meu suflet când vei căta
Să vezi, Părinte, tot bunătate...
Dă lumii pace, la dușmani bine
Și mergă toate precum le-ai pus”...

Poezia „Graiul părintesc” — oglinda sentimentelor iubirii de limbă, neam și lege — a fost cu multă pricepere declamată, ear prestațiunile corului au fost întradevăr neîntrecute. Profilul material al acestei producțiuni școlare întrece suma de 100 coroane — ear profitul moral a fost de un netăgăduit pret.

Eată deci că și în mult încercatele noastre Săcele și între conlocuitorii maghiari bogați în instituțiuni culturale, învățătorii pe lângă puțină bunăvoință și conduși și de binele obștesc, pot procura momente de înălțare sufletească și de mândrie națională.

Școala din Satulung după toate probabilitățile va fi susținută și în viitor de comuna bisericească și încă cu 3 învățători. E și explicabil lucrul acesta, când în fruntea parohiei stă vrednicul preot Victor Popea, fratele fostului Episcop al Caransebeșului, care împreună cu tânărul preot Zenovie Popovici, conduc cu dragoste părintească destinele bisericii, școlii și ale credincioșilor.

Un prieten al școlii.

Impărțire de semințe.

Aducem la cunoștința membrilor Reuniunii noastre, că subscrisul comitet central va împărți în primăvara anului de față între membri în mod gratuit sămânțe de trioiu, de lufnă, de napi de nutreț și eventual și alt soi de sămânțe.

Doritorii de a fi împărășiți să si înainteze rugățile cel mai târziu până la 1 Martie n. c. la comitetul reuniunii.

Membrii împărțiți în anii trecuți sunt rugați a ne face o dare de samă cât mai amănunțită despre modul de purcedere la cultura acestor plante și despre rezultatele obținute.

Sibiu, 7 Faur n. 1910.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța
prezid.

Vic. Tordășianu
secretar.

NOUȚĂȚI.

Dela „Asociațiune”. Duminică în 13 Februarie n. se dă ultima serată muzicală în sala festivă a muzeului „Asociațiunii”. Inceputul la orele 5 d. a. Programul va fi bogat și interesant. Marți 15 Februarie st. n. (Intâmpinarea Domnului), se va ținea conferința dlui George Șterba din București, asupra alcoolismului.

Björnson trăește. Știrea dată după ziarele budapestane despre moartea marelui scriitor nu s'a adevărit. Björnson mai trăește încă, dar starea sa este tot desnădăjduită, și catastrofa e apropiată.

Muzeul național din Budapesta face un apel către cei ce se interesează de lucruri etnografice, să trimită pe seama muzeului obiectele întrebuințate de popor cu prilejul nuntilor țărănești, ca bună oară: cunună de mireasă, insigniile colăcelilor și ale mirelui și alte lucruri folosite la nuntă, precum și fotografii ce reprezintă scenele nuntășilor ș. a.

In amintire. Casina română din Lugoj a luat inițiativa d'a se oficia Duminică în 13 Februarie n. un parastas în amintirea lui Coriolan Brediceanu, dela a cărui moarte s'a implinit anul. Terminându-se parastatul, va urma o sedință festivă în memoria regretatului bărbat.

Un memoriu. Studenții români dela facultatea de litere din Budapesta au adresat senatului universitar un memoriu, în care se afirmă, că noul profesor Dr. Iosif Siegescu nu are pregătirile necesare unei funcțiuni de profesor universitar. Din acest motiv studenții cer înlăturarea din catedră a dlui Siegescu. Memoriul, cum ni se scrie, este subscris de 95 de studenți.

Bustul lui Eminescu. Am anunțat, că sculptorul bucovinean dl Archip Roșca, profesor la gimnaziul din Suceava, a terminat bustul poetului Eminescu, care e menit să fie răspândit în cercurile cele mai largi. Un bust în ghips în mărime naturală costă 40 de coroane, iar mai mic (de 30 cm.) 15 cor. Doritorii să se adreseze la artist în Suceava, Bucovina. Aviz societăților și familiilor românești!

Serata artistică. Români din Oradea mare vor aranja în 10 Martie n. o mare serată artistică, urmată de dans. Se va reprezenta „Sezătoarea” din partea diletanților sibiieni, sub conducerea dlui Dr. Tiberiu Brediceanu. Va cânta și dna Veturia Triteanu. Serata aceasta va întruni Bihorul la o frumoasă manifestare culturală și națională.

Asentările. Cerourile militare vieneze sunt pregătite s'aștepte cu asentările din 1910 până la toamnă, sau și mai târziu. Dacă asentările nu se vor face înainte de 1 Octombrie, militarii anului al treilea de serviciu vor fi reținuți până la 31 Decembrie 1910, ori regimentele se vor completa prin chemarea în serviciu a rezerviștilor.

Din Paris se vestește, că până acum au sosit din străinătate peste trei milioane de franci pe seama victimelor inundației. — Fallières, presidentul actual, a dăruit 20 de mli; iar fostul president al republicii, Loubet, a dat numai două sute de franci. Ziarele franceze scriu, că darul din urmă al lui Loubet (care în cursul de 7 ani al presidenției sale a încasat aproape 10 milioane) este unicul punct înfrânt în dărnicia strălucită a parizienilor. S'au făcut dăruiri anonime de 10 și 50 de mii de franci în Paris și în provincie.

Demisie. Conte de Aurel Desselwffy și-a prezentat Majestății Sale demisia din postul de president al casei magnaților.

Cu ajutorul submarinului. Un însemnat cercetător al ținuturilor polare, Iuliu Payer, este de părerea că o călătorie la pol cu balonul Zeppelin, sau cu aeroplanul Wright, este plină de primejdii. Payer crede, că mai ușor s'ar putea face călătoria aceasta cu ajutorul unui submarin. Drul Kampf din Kiel a construit un submarin, care se poate mișca la o adâncime de 30 metri. Greutatea este că există sloi de gheață uriași, care coboară și mai adânc sub fața apei, până la câteva sute de metri.

† Alexandru Maniu, a decedat în vârstă de 86 de ani în Lugoj. A fost director al „Lugojanei” și membru în alte societăți românești; în 1849, când cu ocuparea Sibiuului, a fost și dânsul arestat. Inmormântarea i s'a făcut Luni cu mare pompă în Lugoj. Odihnească în pace!

Piesă oprită. Ministrul român de interne a oprit la teatrul din București, de sub conducerea dlui Al. Davila, reprezentarea piesei „Noaptea cea de pomină” de Kämpf, sub cuvânt că în piesă se fac agitațiuni nihiliste.

Post de medic. În Viștea de jos, pretura Arpașului inferior, este de ocupat postul de medic. Salariul e de 1600 cor., afară d'acasta: 4 ovinevene de câte 200 cor., 450 bani de locuință, 650 pausal de călătorie și taxele dela vizitarea bolnavilor. Concursul expiră în 28 Februarie n. 1910. Se caută un medic harnic.

Tifos. În Budapesta s'au ivit câteva cazuri de tifos exantematic, mai ales între muncitori. S'au luat cele mai întinse măsuri, pentru ca boala să nu se răspândească.

Imblânzirea fearelor. Un redactor al unui ziar din Florența a întrebat pe imblânzitorul de feare Bisini, cum își face meseria? Bisini a răspuns, că meșteșugul acesta este cu totul alt fel, de cum se crede. Nu este adevărat, că pentru a imblânzi animale s'ar întrebuința fierul roșit și alte lucruri asemenea. Fearsa o imblânzești prin faptul că-i arăți curej. Ea trebuie să vadă, că nu ți-i friică la sălbăticia ei. Să o privești cu îndrăzneală în ochi, să-i vorbești poruncilor, și are să te asculte ca un copil... O fi!

Inundații. În urma ultimelor ploii în mai multe localități din țara românească s'au produs inundațiuni. Apele Olteului au ieșit din mlecă, câteva comunații sunt întrerupte.

Accident. Intre stațiile Crivadia și Merișor, lângă Deva, au deraiat Vineri opt vagoane ale unui tren de mărfuri, trei vagoane au fost sfărâmate. Vieți omenești nu s'au primejduit.

La fondul expoziției jubulare al „Reuniunii meseriașilor sibiieni”, au mai dăruit: Alexandru Șimon, locotenent, 20 bani; Ioan Cărlan, pensionar (Orșova), 40 bani; Ștefan Duce, notarul Reun., Coman Mănzat, măcelar, Mihail Sinu, croitor, Măricara Mănzat n. Radu, Ilie Șteflea, blănar câte 20 bani și Vic. Tordășianu, prezident, 10 bani.

O pildă. Ziarul „Patria” din Cernăuț publică un exemplu-tip, despre felul cum, în zilele veacului nostru, susțin unii intelectuali revistele literare românești. Iată pilda: Dumnealui cutare este intelectual român, nu-i sărac și n'are griji mai multe, decât alți muritori. Este „abonent” la gazete politice; iar pentru copila sa ține revista „Junimea Literară”, pe care el n'o citește, fiind că acum e prea bătrân pentru poezii. Acum să vedeți, ce fel de „abonent” e la revista aceasta. Revista i s'a trimis dela înființare. După un an administrația l-a rugat cu delicatețe să-și achite abonamentul. De geaba. A mai trecut un an. Același lucru. Au trecut trei, patru și 5 ani, revista i s'a trimis regulat; admonițiile ținute într-o formă foarte fină n'au avut rezultat. Fiind foarte mulți abonați, cari s'au purtat la fel, revista și-a luat un administrator pentru a face rânduială. Noul administrator, un tânăr energic, îi trimite o admoniare scurtă. Dumnealui se indignază; însă nu plătește. După o vreme i se trimite o scrisoare dela un avocat, care îl somează să achite abonamentele în termen de opt zile. Neplătind nici acum, după câțva timp primește o citațiune dela judecătorie. Urmează judecata: să plătească datoria și cheltuielile. Promite, că va plăti; dar în gând își zice: „Veți vedea banii, când mi-o vedea ceafa”. Trece iarăși vreme la mijloc. Intr-o zi vine executorul în casă și alege un obiect pentru licație. Dumnealui e grozav de indignat: „Așa rușine! Apoi așa-s români?” Preciz cu o zi mai înainte de licație, trimite datoria, și face chip și fel să nu i se vândă obiectul execuțiunii. În sfârșit prin o cartă poștală comunică administrației revistei următoarele: „Rog. să nu mai provin în lista abonenților d'voastră”. — Până aici „Patria”. Oamenii d'aceștia trăiesc însă nu numai în Bucovina, ci și în alte locuri, făcând parte din așa poreclita „intelligență”. N'ar fi rău, să plătească toți așa.

Cărți și reviste.

In apărarea Episcopului Gherasim al Romanului, de Ion Voinescu, Iași, tip. Dacia, 1910. O broșură de 71 pp. Prețul 50 de bani.

„N. R. Literar” nr. 4 din 24 Ianuarie 1910 cuprinde: Reviste literare nouă („Cumpăna” și „Falanga”). Năcaz, idilă de I. Pejura. Logofeții mari Bubuiug și Băloș de G. Coriolan. Cucoana Elencu Cămarășița, chip dispărut, de D. C. Morazi. Rugăciune, versuri de Emil A. Chiffa. Șoviniști? de Dr. Bujor. Cugetări. Cronică. Abonamentul pe un an 5 lei. Numărul 10 bani. Adresa: Vălenii-de-Munte, Prahova.

C. Laur: „Polemici bisericești”. Un ortodox: „Propagandele religioase și întâmplările bisericești de azi”.

Literatura polemică, provocată de conflictul sinodal din România, a mai sporit cu două broșuri, venite din partea celor ce voesc să ridice între sfinți pe părintele Gherasimu Safrimu pentru extraordinarul merit de a fi avut tristol curaj să întemeieze în biserică strămoșoasă un foarte periculos joc de-a afurisenia, care cel mult pe dușmanii bisericii române ortodoxe va fi putut să-i desfăteze, căci pe prietini ei sinceri, știm, că i-a mâhnit adânc.

Auturul broșurii: Polemice bisericești se răfuește cu defensorul ecleziastic Pișculescu, și cu generalul Stoica, cari amândoi — păcătoși de ei — au îndrăznit să aibă păreri diferite de ale Episcopului dela Roman. Și pentru această nesocotință li se dau acum strașnice lecții. În-o altă pe generalul Stoica îl face auturul broșurii aproape un alterego al lui „moș Teacă”; iar despre dl Haret afirmă, că ar fi ateu, care ar dori să pună biserica autocefală sub patriarhia armenescă. Afirmății gratuite, bine înțelese! Tot din această broșură mai aflăm, că clerul de mir a aflat și el calea, potrivită sau nepotrivită — nu discutăm, spre a da expresie revoltei sale față de absolutismul și trufia ierarhică a lui Gherasim dela Roman.

A doua broșură avea să fie un răspuns scrierii cu asemenea titlu a dlui Const. C. Diulescu, apărută nu de mult. Observăm, că valoarea acestei diatribe vulgare, plămădită de un pretins „ortodox” stă mai ales în partea hazlie, umoristică a ei. Căci deși auturul vrea să fie foarte serios și cearcă să dea niște glasure profetice de Casandră, produce totmai contrarul, când crede a putea convinge pe cineva, prin interminabilele sale sporovăeli, că I. P. S. Sa Atanasie Mironescu n'ar fi ajuns mitropolit primat, dacă nu i-ar fi stat în ajutor grozavul domn fiscal Theodorian, cu care s'ar fi preumblând 2 ore „pe cheiul gârlei într-o birje cu oșul tras”, lucrul, pe care auturul îl constată și repetă până la plictiseală. Eloagiile, ce se aduc în această broșură avocatului Theodorian, precum și comvoioajului Cernășan, care e prezentat ca un atlet al ortodoxiei, sunt deadeptul caricaturii. De altfel recomandăm aceste broșuri în atențiunea „Revistei Teologice”, care poate să aibă alte păreri despre ele.

— X. —

Teatru german.

Astăzi, Mercuri, teatrul e tuchis. Joi: Die Dollarprinzessin. Vineri: Simone. Sâmbătă: Liebeswalzer. Duminică sara: Liebeswalzer.

Boale de piele

ca ekceme și bube cari nu vor să se vindece, sunt de multe ori urmarea unui sânge sărac și bolnav.

Emulsiunea lui Scott

e cel mai bun mijloc pentru îmbogățirea și întărirea sângelui și pentru împiedecarea astor fel de suferințe.

Cele mai eficace părți constă-tătoare, cari prin neîntrecuta experiență a lui Scott, compuse într-o emulsiune cu smântână, ușor de misuit, au câștigat pentru

Emulsiunea lui Scott

peste țări și mări renumele de Emulsiune model și în tot locul trece ca cel mai sigur mijloc contra acestor boale.

Veritabil număr cu această marcă însemnată — Pescarul — ca semnul garanției a experienței lui SCOTT.

Prețul unei sticle originale c. 2-50.

Se găsește în toate farmaciile.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii societate pe acții „Lumina” în Sibiu, publică concurs pentru un post de practicant.

Reflecții au să-și înainteze rugărilor scrise cu mâna proprie până la 1 Martie a. c. la direcțiunea institutului dovedind prin atestat, că au absolvat școala comercială superioară și că cunosc limba română, maghiară și germană.

Salar K 1200— anual, plătit în rate lunare anticipative pentru cece vor dovedi praxă; iară pentru începători K 960—.

Cei cu practică în afaceri de bancă și cu serviciul militar împlinit vor fi preferiți.

Cel ales va trebui să-și ocupe imediat postul.

Sibiu, 8 Februarie 1910.

(47) 1-3

Direcțiunea.

Nr. 17/1910

[34] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului al II-lea de învățător dela școala noastră din Mihalțu se esorie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Salarul 600 cor. (282 coroane din arănda anuală a unui loc arător de 6 și jum. jugăre, iar 318 cor. din repartitiune) cuartir și lemne de foc.

Cererile de concurs se vor înainta subscrisului oficiu în termenul sus indicat, îndatorat fiind cel ales a conduce copiii în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei la liturgie și fiind preferiți cei ce vor putea a forma cor.

Completarea salariului prescriș de art. XXVII. ex 1907 se va face cu 1 Sept. 1910 prin ajutor dela stat.

Alba-Iulia, 16 Ianuarie 1910.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohiei.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

„LUMINA”,

institut de credit și economii, societate pe acții, în Sibiu.

Convocare.

P. T. Domnii acționari ai institutului de credit și economii societate pe acții „Lumina” în Sibiu, sunt convocați pe ziua de 1 Martie 1910 st. n. la orele 10 a. m. în localul institutului din str. Cismădiei Nr. 7 la

I-a adunare generală ordinară,

cu următoarea

Ordine de zi:

1. Raportul direcțiunii.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Aprobarea bilanțului și decideră asupra împărțirii profitului net.

„FRĂȚIA”, inst. de credit și economii, soc. pe acții în Agnita.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Frăția” se invită la

a III-a adunare generală ordinară,

care se va ținea Joi, în 24 Februarie 1910 st. n. la 10 oare a. m. în localul hotel „Zur Traube” (Bruckner) cu următorul

Program:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul direcțiunii despre mersul afacerilor, bilanțul anului 1909, raportul comitetului de supraveghiere și darea absoluturului.
3. Distribuirea profitului curat și ficșarea marcelor de prezență.
4. Fixarea capitalului social în urma emisiunii a 2-a de acții și în legătură cu aceasta modificarea §-lui 6 din statute.
5. Alegerea direcțiunii pe un nou period de 6 ani conform §-lui 32 din statute.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotenți, sunt rugați a-și depune la cassa institutului acțiile, eventual documentele de plenipotență cel mult până în 22 Februarie a. c. la 12 oare din zi.

Agnita, la 25 Ianuarie 1910.

(46) 1-1

Direcțiunea.

4. Darea absoluturului pe anul de gestiune 1909.

5. Deciziune asupra înființării unei sucursale în Murășoșorheiu.

6. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un period de 3 ani.

NB. În sensul §§ lor 19 și 20 din Statute, acționarii cari doresc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotenți, trebuie să depună titlul provizori ori documentele de plenipotență la cassa institutului până la 25 Februarie 1910.

(42) 1-1

Active.				Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1909.				Pasive.			
				K f				K f			
Bani în casă				21,094	09			Capital societar		600,000	—
Acționari				258,342	16			Depuneri spre fructificare		258,630	37
Cambii de bancă . 428,833—								Spese de fondare		636	76
Cambii cu acoperire								Reescompt		27,855	—
hipotecară	4,170—		433,003—					Interese anticipate pe 1910		10,320	62
Imprumuturi hipotecare			50,040—					Diversi creditori		363	08
Imprumuturi pe oblig. cu cav.			51,792—					Profit		12,040	74
Conturi curente			93,007	22							
Mobilier			2 068	10							
				909,346	57					909,346	57

Cheltuieli.				Contul Profit și Pierdere.				Venituri.			
				K f				K f			
Regie:								Interese după imprumuturi		19,692	76
Salarii	3,209	98						Diverse încasări		1,061	44
Spese de cancelarie	587	66									
Chirie	487	31									
Diverse	612	65	4,897	60							
Interese după depuneri			3,491	86							
Interese după reescompt			324	—							
Profit			12,040	74							
				20,754	20					20,754	20

Sibiu, în 31 Decemvrie 1909.

N. Ivan m. p.,
vice-prezident.

Budiu m. p.,
contabil.

Direcțiunea:

I. de Preda m. p.,
membru în dir.

P. Lucuța m. p.,
membru în dir.

D. Comșa m. p.,
membru în dir.

P. Muntean m. p.,
membru în dir.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat contul prezent al bilanțului și al venitelor și speselor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat ou acelea în consonanță și exacte.

Dr. George Măcelar m. p.

Ioan Teculescu m. p., prez.

Dr. Ioan Bucur m. p.

Bilanț cu 31 Dec. 1909. — Mérleg-számla 1909. dec. hó 31-én.

Active — Vagyon.				Pasive — Teher.				
		K	f	K	f			
Cassa — Készpénz				1,577	06	Capital — Részvénytőke	35,000—	
Escont — Leszámitolt váltók	68,678	90				Capital incurs din emis. a II. — a II. kibocsátásból bef. részv. tőke	1,136— 36,136—	
Credite cambiale hipot. — Jelzálogilag biztosított váltók	650—		69,328	90	Fond de rezervă — Tartalékalap	567	38	
Credite personale — Személy hitel	65,978—				Fond special de rezervă — Külön tartalékalap	110	78	
Credite pers. hip. — Jelzálogilag bizt. szem. hitel	17,430—		83,408—		Fond de penziune — Nyugdíjalap	105—	783	16
Acțiila «Lumina» — «Luminá»-nál részjegyek			240—		Depuneri — Betétek		78,802	46
Spese de fondare — Alapítási költség după amortizare — leírás után	1,070—				Conto-Courant — Folyó számla		35,500—	
	410—		660—		Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék		43	14
Mobilier — Felszerelés	479	34			Pro Divers — Különféle hitelezők		283	77
după amortizare de 10% — 10% leírás után	47	94	431	40	Interese transitoare — Átmeneti kamat		1,351	50
					Profit net — Tiszta nyereség		2,745	33
			155,645	36			155,645	36

Contul Profit și Pierdere. — Nyereség és veszteség számla.

Debit — Tartozik.				Credit — Követel.				
				K	f	K	f	
Interese — Kamatok:								
după depuneri — betétek után				3,236	23			
5% fondului de rezervă — 5% Tartalék alap					26	58		
5% fondului de pensiuine — 5% Nyugdíjalap				5—		3,267	81	
după cap. inc. din em. II. — a II. kibocsátásból befolyt tők után						6	16	
după conto-curent — Folyó számla után						2,319	90	
Salare — Fizetések						1,772	—	
Marce de prezență — Jelenléti díjak						157	—	
Spese curente — Irodai költségek						696	48	
Spese de fondare — Alapítási költség				410—				
Mobiliar — Felszerelés				47	94	457	94	
Dare de 10% după int. de dep. — 10% betét kamat adó						326	78	
Dare directă — Egyenes adó						689	63	
Porto — Posta bér						43—		
Profit net — Tiszta nyereség						2,745	33	
						12,482	03	
Interese — Kamatok:								
de escont — leszámitolási kamat						4,536	39	
de credite personale — Kötvény kölcsönök után						4,658	46	
de cambii hipotecare — Jelzálogilag biztosított váltók után							26	06
de credite pers. hip. — Jelzálogos kölcsönök után						1,157	90	
Competință de scris — Írásdíj						301	40	
Proviziuni — Jutalékok						1,574	79	
Interese de întârziere — Késedelmi kamat						227	03	

Agnita, 31 Decemvrie 1909. — Szentágota, 1909. december hó 31-én.

Ioachim Muntean m. p.,
prezident și director executiv — elnök és vezérigazgató.

Pavel Crișan m. p.,
contabil — könyvelő.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

Ioachim Păreșu m. p.

Nicolae Gavrea m. p.

Georgiu Borzea m. p.

Alexandru Bârsan m. p.

Ioan Creșian m. p.

Petru Todor m. p.

Examinând conturile prezente le-am aflat exacte. — A jelenszámadásokat megvizsgálta és helyeseknek találta.

Agnita, 25 Ianuarie 1910. — Szentágota, 1910. január 25-án.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő bizottság:

Dr. Alexandru Morariu m. p.

Militon Berghia m. p.

Ilie Stirbeșu m. p.

prezid. — elnök.

Ioan Oros m. p.

Vasile Boca m. p.